

Enligt sändlista

**BILDANDE AV NATURRESERVATET KRÅKETORPSSKOGEN I VÄXJÖ
KOMMUN**

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1974:1025) Kråketorpsskogen som naturreservat. För att trygga ändamålet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ samma lag samt 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser i skötselplanen skall gälla för området.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets namn: Kråketorpsskogen

Kommun: Växjö

Registerområde: Asa

Fastigheter: Delar av följande fastigheter:
Sandvik 1:1, Baggansås 1:7,
Penningetorp 1:5, Plantingsboda
1:3 och 1:5, Loftstryd 1:4, 1:9 och
1:10, Kråketorp Norregård 2:9,
Kråketorp Mellangård 3:5 och 3:8,
Kråketorp Östergård 4:3, 4:4, 4:5,
4:6 och 4:7.

Läge: C a 10 km norr om Asa kyrka
Topografiskt kartblad 5E VÄXJÖ NO
Ekonomiska kartbladen 05487 och
05497

Gränser: Enligt kartan med tillhörande
gränsbeskrivning, bil 1 och 2

Areal: Totalt 221 ha varav c:a 175 ha
skogsmark, ca 46 ha våtmarker och
1 ha vatten fördelat på två gölar.

Ägare: Enligt förteckning, se bilaga 3

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs
län

1993-05-17

231-5019-89

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturreservatet Kråketorpsskogen är 221 ha stort och innehåller flera naturtyper som möts i en naturlig mosaik. Gammal barrblandskog dominerar i delvis mycket brant terräng. Musterydsån mellan Ljungänga göl i södra delen av området och Skoggölen norr om länsgränsen omges av översvämningsskärr, sumpskogar, tallmossar och andra våtmarkstyper. Moss- och lavfloran som specialinventerats sommaren 1992 visar att huvuddelen av området har varit skogbärande under mycket lång tid. Områdets storlek och urskogsliknande kvaliteter i flera naturtyper gör det unikt i södra Sverige.

Terrängen väster om Musterydsån är förhållandevis flack och intas av stor areal våtmarker, framförallt tallmossar. Öster om Musterydsån är markerna mer kuperade och fastmarken dominerar. I denna del ligger de två gölarna som ingår i området - Skärgöl och Lekaregölen. De högst belägna delarna ligger i östkanten av området och består av en bergkulle som når 250 m ö h öster om Lekaregölen. Höglänt är också en bergrygg utsträckt i östvästlig riktning norr om Skärgöl med nivåer på 240 m ö h. Reservatets lägsta nivå finns utmed ån i söder och ligger på 190 m ö h. Området tillhör den naturgeografiska regionen 13, Sydsvenska högländets centrala och östra delar. Denna region karaktäriseras av en berggrund som till största delen består av graniter samt ett mer kuperat landskap - bergkullterräng - och något kortare vegetationsperiod än region 12 i länets södra delar. Berggrunden i området domineras av röd gnejs. Även partier med något rikare berggrund förekommer vilket bl a märks på riklig förekomst av blåsippa. Jordarna på fastmarkerna domineras av moräner som endast i de södra delarna uppvisar blockrikedom. Berget går i dagen på en del av höjdområdena i den östra delen men rena hållmarker täcker endast mindre ytor. Ungskogen inom de områden som streckats på kartan, bilaga 1, är så präglad av skogsbruk att det inte är motiverat från naturvårdssynpunkt att lämna den till fri utveckling.

Området har getts högsta skyddsvärdeklass i länsstyrelsens naturvårdsprogram 1989 och har placerats i den högsta värdeklassen i naturvårdsverkets våtmarksinventering 1987. Området har också enligt beslut av statens naturvårdsverk den 19 september 1988 fastställts som ett område av riksintresse för den vetenskapliga naturvården.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Våtmarkerna i anslutning till Musterydsån uppmärksammades i samband med naturvårdsverkets våtmarksinventering 1987. I länsstyrelsens naturvårdsprogram 1989 avgränsa-

1993-05-17

231-5019-89

des ett skogs- och myrområde av högsta skyddsvärde med huvudsakligen den avgränsning naturreservatet nu får.

Länsstyrelsens styrelse beslöt den 20 mars 1989 att påbörja utredning om bildande av naturreservat efter samråd med några av markägarna om deras planerade avverkningar.

Den 19 juni 1990 beslöt länsstyrelsen med stöd av 11 § naturvårdslagen att förbjuda bl a skogsavverkning, eftersom det blivande naturreservatets naturvärden hotades av skogsavverkning. Beslutet överklagades till regeringen, som fastställde länsstyrelsens beslut med vissa ändringar, bl a kortades giltighetstiden till den 31 december 1992. Förbudet har senare förlängts t o m den 30 juni 1993.

Fastighetsekonomi Syd vid Lantmäteriet i Växjö har på uppdrag av länsstyrelsen värderat det intrång naturreservatet kommer att innebära för markägarna och förhandlat med dem och deras ombud om ersättning för detta. I ett fall har också bytesmark värderats. Förslag till överenskommelser om intrångsersättning och markbyte har översänts till markägarna. Preliminära avtal har träffats om köp av de delar av naturreservatet i Kråketorps by öster om ån som representerar det största skogsvärdet. Även väster om ån äger staten huvuddelen av reservatsområdet genom att en fastighet som tidigare förvärvats av Jordfonden utnyttjats för markbyten och genom att köp genomförts i anslutning till dessa byten. Vissa förhandlingar om ersättning pågår fortfarande.

Förslaget till reservatsbeslut har den 24 mars 1993 förelagts markägarna enligt 11 § naturvårdsförordningen för erinran senast den 30 april 1993. Tre yttranden har inkommit. Länsstyrelsen har med hänsyn till ett av yttrandena ändrat avgränsningen för reservatet rörande produktiv skogsmark på fastigheten Baggansås 1:7 till förmån för markägaren. Ägaren till fastigheten Kråketorp 2:9 har i sitt yttrande accepterat den ersättning som erbjuds för skogen, men har också krävt ersättning för att reservatet skulle begränsa hans möjligheter till grustäkt. Länsstyrelsen vidhåller avgränsningen och ersättningsbudet står fast rörande fastigheten Kråketorp Norregård 2:9 eftersom grustäkt enligt länsstyrelsens mening inte utgör ersättningsgill skada.

Förslaget till reservatsbeslut har under samma tid remitterats till Växjö kommun, statens naturvårdsverk, skogsvårdsstyrelsen och till länsstyrelsen i Jönköpings län. Skogsvårdsstyrelsen har yttrat sig och tillstyrkt att naturreservatet bildas samt lämnat förslag till ändring av reservatsföreskrifterna som i allt väsentligt genomförts. Enligt länsstyrelsen i Jönköping pågår ar-

bete med att bilda naturreservat av det område i Jönköpings län som gränsar till Kråketorpsskogen i norr, se karta bilaga 1. Statens naturvårdsverk har liksom Växjö kommun tillstyrkt reservatsbildningen.

GRUND FÖR BESLUTET

Kråketorpsskogen har stor **allmänekologisk betydelse** genom sin storlek, mångformighet och orördhet. Området är **hydrologiskt** intressant därför att ån och våtmarkerna är praktiskt taget opåverkade av dikning och vattenreglerande åtgärder. Området är **botaniskt** intressant främst för att det hyser en mångfald av växtsamhällen och övergångsformer mellan dem. Lav- och mossfloran med både västliga och östliga arter, framförallt i de äldsta barrbestånden och i de gamla sumpskogarna, visar att området har en lång kontinuitet. Kråketorpsskogen är **zoologiskt** intressant därför att den har en rik och typisk fauna för den sydsvenska barrskogen.

Området har stor betydelse för kännedomen om landets natur och bör förbli orört. Det behöver särskilt skyddas och, eftersom skogsbruk och andra skötselåtgärder inte kan tillåtas i området om naturvärdena skall bestå och utvecklas, bör Kråketorpsskogen förklaras som naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att bevara ett för sydsvenska förhållanden **stort och unikt skogs- och våtmarksområde orört.**

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheter inom naturreservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. inom **kärnområdet**, dvs de områden inom reservatet som inte streckats på bifogade karta, utföra skogsavverkning eller annan skogsvårdande åtgärd,
2. inom **de områden som streckats på bifogade karta** stämpla, röja, avverka, markbereda eller plantera skog utan att senast en månad dessförinnan samråda med naturvårdsförvaltaren,

3. inom **hela naturreservatet**
- a. plantera eller så in främmande trädslag, buskar eller andra växter, eller plantera in djur,
  - b. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, jord, torv eller andra jordarter,
  - c. schakta, tippa, fylla ut, dämna, dika eller dikesrensa,
  - d. använda kemiska bekämpningsmedel, handelsgödselmedel, kalk eller andra kemiska preparat,
  - e. jaga annat än älg, rådjur, hare, räv, mink och grävling,
  - f. anlägga väg,
  - g. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga vägar eller vid hämtning av fällda älgar,
  - h. anordna upplag annat än för skogsbrukets behov,
  - i. uppföra helt ny byggnad,
  - j. uppföra stängsel,
  - k. uppföra radiomast,
  - l. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning.
  - m. upplåta mark för orientering, militära övningar eller motsvarande

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i skötselplanen nedan. Föreskrift A 3 g utgör inte hinder för framförande av motordrivet fordon för skogsbrukets behov inom de streckade områdena.

Från föreskrifterna ovan är länsstyrelsen beredd att, efter ansökan från markägarna, medge sådana undantag att inplantering av flodkräfta och inhemsk öring kan ske.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom och i omedelbar anslutning till reservatet, som framgår av nedan intagna skötselplan.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. skada eller bortföra såväl levande som döda växter och växtdelar med undantag för plockning av bär och svamp för husbehov,
2. tälta, ställa upp husvagn eller husbil,
3. elda,
4. framföra motordrivet fordon,
5. samla in insekter, spindlar, snäckor, maskar eller andra ryggradslösa djur,
6. i övrigt störa djurlivet t ex genom närgånget uppträdande vid fågelbon och motsvarande,
7. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
8. snitsla spår eller ordna orienteringskontroll eller orienteringstävling,
9. medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) om naturvårdsförvaltningen av reservatet

1. Naturvårdsförvaltaren för reservatet skall vara skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län. Vid förvaltningen skall samråd äga rum med berörda markägare och med länsstyrelsen.

2. SKÖTSELPLAN

Syftet med naturvårdsförvaltningen är att bevara det stora skogs- och myrområdet orört. Inom de streckade områdena skall inte viddas åtgärder som påverkar hydrologin inom reservatet eller uppenbart påverkar naturmiljön i övrigt i kärnområdet. Kartan till beslutet får utgöra underlag även för skötselplanen.

Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

En utförlig beskrivning av Kråketorpsskogens natur- och kulturhistoria finns i inventeringsrapporten "Gallakvarnsåområdet och något om småländsk gammelskog"

av Leif Andersson, Pro Natura, 1992 publicerad av länsstyrelsen 1993.

Naturförhållanden

Naturförhållandena beskrivs kortfattat på sid 2 i detta beslut.

Tillgänglighet

Området kan nås med bil från väster, söder och öster och nordost. Vägen mellan Kråketorp och Kännestubba utgör reservatets yttergräns i väster.

Disposition och skötsel av mark och vatten

Med hänsyn till områdets karaktär och syftet med naturreservatet anges i denna skötselplan endast generella riktlinjer för skötsel av skog. Våtmarker, gölar och vattendrag skall liksom huvuddelen av skogsmarken lämnas orörda.

Hävd av skogområden

Inom kärnområdet skall skogen få utvecklas helt fritt. Inga åtgärder eller ingrepp får göras.

Inom de streckade bestånden skall särskild hänsyn till naturvårdens intressen tas motsvarande vad som anges i skogsstyrelsens föreskrifter m m (SKSF 1986:6) till 21 § skogsvårdslagen.

Anordningar för allmänheten

Naturreservatets syfte är vetenskapligt och därför skall inga särskilda åtgärder vidtas för att locka besökare till området. Dock skall två parkeringsplatser anordnas, en vid vägen väster om området och en vid vägen öster om. Minst fem informationsskyltar skall sättas upp. Om det visar sig finnas behov därav skall en enkel stig anordnas, samt sopställ och TC ställas upp i anslutning till parkeringsplatserna.

Naturvårdsförvaltaren skall i samråd med berörda markägare utse lämpligt läge, som skall godkännas av länsstyrelsen innan respektive anordning anläggs.

Reservatets gränser skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att detta sker snarast möjligt.

Kostnaderna för naturvårdsförvaltningen

En ekonomisk plan för naturvårdsförvaltningen har upprättats, se bilaga 4. Iordningställande och underhåll av anordningar för allmänheten och gränsmarkering bekostas av staten. Eventuell sophämtning och tömning av latrin svarar kommunen för.

Markägaren svarar för kostnaderna i samband med normal skogsbruksdrift.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 7.

UPPLYSNINGAR

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Sten Wickbom, ledamöterna Lennart Bengtsson, Ingvar Karlsson, Kristina Thulesius, Anders G Högmark, Gunnar Hillerdal, Arne Nilsson, Sven Nilsson, Gunnar Persson, Rolf Andersson, och Carin Högstedt samt suppleanterna Rolf Sällryd och Lars Olsson.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har länsråd Claes Sjöblom, länsassessor Ingegerd Grundström, länsarkitekt Lars Larsson, avdelningsdirektör Anders Fransson, miljövårdsdirektör Ulf Lettevall, avdelningsdirektör Staffan Sundlöf samt byrådirektör Anne-Li Fiskesjö, den senare föredragande, deltagit.

Sten Wickbom

Anne-Li Fiskesjö

Bilagor

1. Karta visande reservatets gränser m.m.
2. Gränsbeskrivning
3. Markägarförteckning
4. Ekonomisk plan
5. Sändlista
6. Översiktskarta
7. Besvärshänvisning

